

Sygn. akt VI RCa 40/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Lech Dłuski

Sędziowie: SO Jolanta Biernat - Kalinowska

SR del do SO Maja Jabłońska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. K. (1)**

przeciwko **małoletniej M. K.** reprezentowanej przez matkę I. K.

o **obniżenie alimentów**

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Mrągowie

z dnia 30 października 2017 roku

sygn. akt III RC 117/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za II Instancję.

Sygn. akt VI RCa 40/18

UZASADNIENIE

Powód B. K. (1) domagał się obniżenia alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 5 października 2016 roku z kwoty po 500 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie płatnych na rzecz jego małoletniej córki M. K..

W uzasadnieniu wskazał, że jego sytuacja majątkowa i życiowa uległa zmianie od czasu wydania wyroku rozwodowego. Obecnie jest zatrudniony jako robotnik budowlany za wynagrodzeniem w wysokości 2000 zł brutto miesięcznie. Nie posiada żadnych oszczędności i majątku a ze swoich zarobków musi dodatkowo płacić alimenty na rzecz byłej żony i syna i nie ma możliwości wywiązać się z obowiązku alimentacyjnego w dotychczas ustalonej wysokości.

Na rozprawie w dniu 26 października 2017 roku przedstawicielka ustawowa małoletniej M. K. wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Mrągowie ustalił, że M. K., urodzona (...) jest dzieckiem I. K. i B. K. (1). Wyrokiem z dnia 5 października 2016 roku w sprawie VI RC 1707/15 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 kwietnia 2017 roku w sprawie o sygnaturze akt I ACa 985/16 Sąd Okręgowy w Olsztynie rozwiązał przez rozwód małżeństwo I. K. i B. K. (1) orzekając, że obie strony zobowiązane są do ponoszenia kosztów utrzymania M. K. i zasądził od B. K. (1) na rzecz małoletniej alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie.

Małoletnia M. K. była wówczas uczennicą drugiej klasy szkoły podstawowej w S.. Nie chorowała przewlekłe i prawidłowo się rozwijała.

Matka małoletniej pracowała, zarabiając około 1300 zł miesięcznie. Utrzymywała dorosłego syna P. K., który studiował w O..

B. K. (1) pozostawał w nieformalnym związku z B. Z. razem z którą zamieszkiwał i prowadził wspólne gospodarstwo domowe. Powrócił z Norwegii gdzie zarabiał około 9000 zł miesięcznie. Przed wyjazdem za granicę osiągał dochody w wysokości około 2000 – 3000 zł miesięcznie pracując bez umowy jako robotnik budowlany. Obowiązany był płacić I. K. alimenty tytułem kosztów utrzymania rodziny zasądzone w trybie zabezpieczenia na czas trwania sprawy rozwodowej w kwocie po 1200 zł miesięcznie

Małoletnia M. K. nadal uczy się w szkole podstawowej. Jest pod opieką ortodonta. Matka małoletniej nadal pracuje w tym samym miejscu pracy - w piekarni i osiąga najniższe wynagrodzenie. Otrzymuje świadczenie „500 +” na małoletnią. Wspomaga syna finansowo przekazując mu kwoty po około 500 zł miesięcznie. Koszty utrzymania mieszkania wynoszą: czynsz -250 zł miesięcznie, energia elektryczna – 170 zł miesięcznie, gaz – 50 zł miesięcznie, woda – 200 zł na dwa miesiące, media – około 100 zł miesięcznie. Mieszkanie obciążone jest kredytem w wysokości 41 000 zł. Miesięczna rata wynosi 265 zł.

B. K. (1) od czerwca 2017 roku jest zatrudniony jako robotnik budowlany na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie (...) w M. za wynagrodzeniem w wysokości 2000 zł brutto miesięcznie. Mieszka razem ze swoją partnerką B. Z., która pracuje jako księgowa. Nieregularnie płaci zasądzone alimenty na córkę M. K. w wysokości 500 zł miesięcznie i syna P. K. w kwocie po 650 zł miesięcznie oraz była żoną w wysokości po 200 zł miesięcznie. Jest zadłużony z tytułu alimentów. W toku jest sprawa o podział majątku wspólnego między B. K. (1) a I. K..

(dowód: umowa o pracę k. 8, zaświadczenie o zarobkach k. 23,26, zaświadczenie ze szkoły k. 25, przesłuchanie B. K. (1) k. 28-29, przesłuchanie I. K. k. 29)

Wyrokiem z dnia 30 października 2017 r. w sprawie o sygn. akt III RC 117/17 Sąd Rejonowy w Mrągowie oddalił powództwo B. K. (1).

W uzasadnieniu wskazał, że od daty ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów minęło dopiero pół roku i w ocenie Sądu po stronie powoda jak i jego małoletniej córki nie doszło w tym czasie do zmiany stosunków, która uzasadniałaby obniżenie dotychczas ustalonych alimentów. Sąd wskazał, że aktualne zarobki powoda B. K. (1) wynoszą około 2000 zł brutto miesięcznie a w dacie ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów jego dochody stanowiła kwota około 2000 zł – 3000 zł netto miesięcznie. Okoliczność ta zdaniem Sądu nie może przemawiać za obniżeniem alimentów należnych od powoda na rzecz małoletniej. Powód posiada doświadczenie jako robotnik budowlany, wcześniej przez pewien czas pracował za granicą i osiągał wysokie dochody, co w ocenie Sądu powoduje, że jego realne możliwości zarobkowe kształtują się na kwotę około 2000 -3000 zł netto miesięcznie tak jak zostało to ustalone w sprawie rozwodowej B. i I. K., która zakończyła się wydaniem wyroku przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku w dniu 27 kwietnia 2017 roku o sygnaturze akt I ACa 985/16.

Obniżenia zasądzonych alimentów nie uzasadnia fakt, że powód obowiązany jest obecnie do alimentowania syna P. i swojej byłej żony. W dacie poprzedniego orzeczenia alimentacyjnego powód obowiązany był bowiem do płacenia

alimentów orzeczonych w trybie zabezpieczenia na nawet wyższą kwotę 1200 zł miesięcznie tytułem utrzymania rodziny, nie można więc uznać, że jest to nowa okoliczność w rozumieniu art. 138 KRO.

W ocenie Sądu Rejonowego nie doszło do zmiany sytuacji materialnej po stronie uprawnionej małoletniej M. K., która jest co do zasady analogiczna jak w dacie poprzedniego orzekania w przedmiocie alimentów. Matka małoletniej w dalszym ciągu pracuje w piekarni w M. i osiąga podobne jak poprzednio wynagrodzenie z którego musi utrzymać siebie i córkę oraz opłacić mieszkanie. Świadczenia alimentacyjne otrzymywane przez małoletnią M. K. w dotychczasowej wysokości przystają z jednej strony do obecnych potrzeb małoletniej, a z drugiej do możliwości zarobkowych i majątkowych jej ojca B. K. (1) i brak jest podstaw do zmiany dotychczas ustalonego obowiązku alimentacyjnego w tym zakresie. B. K. (1) jest ojcem małoletniej M. K. i jest obowiązany łożyć na swoją małoletnią córkę, która nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie a cały ciężar jej wychowania spoczywa na matce.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł powód. Zaskarżył wyrok w całości, również w zakresie w jakim został on uzupełniony postanowieniem z dnia 15 listopada 2017 r.. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie: art. 233 § 1 k.p.c. polegającą na miejscami dowolnej ocenie materiału dowodowego poprzez pominięcie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia oraz art. 244 k.p.c. w związku z art. 235 k.p.c., polegającą na przeprowadzeniu dowodu z akt Sądu Okręgowego w Olsztynie, sygn. VI RC 1707/15, a nie z ściśle określonych dokumentów, co pozbawiło powoda możliwości ustosunkowania się do tych dowodów. Powód zarzucił także sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, mających wpływ na treść orzeczenia, polegającą na stwierdzeniu, że: 1) od daty ostatniego orzeczenia po stronie powoda nie doszło do zmiany stosunków, które uzasadniałyby obniżenie obowiązującej wysokości alimentów, gdy wymowa materiału dowodowego sprawy prowadzi do przeciwnego wniosku, 2) realne możliwości zarobkowe powoda kształtują się na kwotę około 2000-3000 zł netto miesięcznie, gdy nie wynika to z żadnego z przeprowadzonych dowodów. Powód wniósł o: zmianę orzeczenia poprzez obniżenie alimentów według żądania pozwu, tj. z kwoty

500 zł do kwoty 300 zł w stosunku miesięcznym, o uchylenie rozstrzygnięcia o kosztach z postanowienia z dnia 15 listopada 2017 roku o uzupełnieniu wyroku ewentualnie o oddalenie tego roszczenia w całości; zwolnienie powoda od kosztów sądowych w części opłaty od apelacji. Jednocześnie wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisma Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w S. z dnia 8 listopada 2017 r. na okoliczność wysokości dodatku mieszkaniowego otrzymywanego z Gminy M. przez przedstawicielkę ustawową pozwanej, który został sporządzony po wydaniu wyroku w sprawie.

Uzasadniając apelację powód wskazał, że został pominięty wniosek dowodowy z pkt. 4 pozwu, mimo że od jego złożenia w Sądzie do dnia rozprawy upłynął okres 4 miesięcy. Sąd nie uwzględnił, że powód opłacał dziecku koszt telefonu komórkowego oraz dokonuje zakupu określonych rzeczy w miarę jej doraźnych potrzeb i swoich możliwości finansowych.

Ponadto powód w pozwie złożył wniosek dowodowy o zaliczenie w poczet materiału zawisłej sprawy dokumentów z akt sprawy Sądu Okręgowego w Olsztynie, sygn. VI RC 170T 15 na okoliczność wysokości zasądzonych alimentów. Sąd I instancji dopuścił z urzędu dowód, jednakże z akt VI RC 1707, a nie określonych dokumentów. Sąd pozbawiły powoda możliwości ustosunkowania się do nich, jak i możliwości podjęcia niewykluczonej aktywnej obrony swojego interesu w sprawie.

B. K. (1) zakwestionował także ocenę jego możliwości zarobkowych. Zdaniem apelującego, od czasu, gdy została ustalona wysokość alimentów doszło po stronie powoda do znaczącej zmiany stosunków uzasadniających żądanie pozwu. Powód wskazał także, że w zaskarżonym wyroku Sąd nie orzekł o kosztach. Natomiast postanowieniem z dnia 15 listopada 2017 roku na wniosek pełnomocnika pozwanej z dnia 8 listopada 2017 roku uzupełnił to orzeczenie w ten sposób, że zasądził od powoda B. K. (1) na rzecz pozwanej M. K. kwotę 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Strona pozwana nie wniosła odpowiedzi na apelację. Na rozprawie w dniu 28 lutego 2018 r. przed Sądem Okręgowym w Olsztynie pełnomocnik pozwanej wniosł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów według norm przepisanych od powoda na rzecz pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie i na podstawie poczynionych ustaleń wyciągnął wnioski, które to Sąd Okręgowy podziela w pełni. W ocenie tut. Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy, nie wskazuje na konieczność uwzględnienia apelacji i zmiany zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do zarzutów apelacji powoda wskazać należy, że Sąd Rejonowy w Mrągowie, wbrew twierdzeniom powoda, nie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 kpc.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena ta musi być zgodna z zasadami logiki, doświadczenia życiowego oraz uwzględniać całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego - to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. orz. SN z 6.11.1998 r, II CKN 4/98).

Nie wystarczy zatem uzasadnienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów. Skarżący ma obowiązek wykazania, że sąd wywiódł ze zebranego w sprawie materiału dowodowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego bądź pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów – grupy dowodów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 stycznia 2013 r. w sprawie I ACa 1075/12, Lex nr 1267341).

Podniesiony przez B. K. (2) zarzut mógłby być uwzględniony jedynie wówczas, gdyby wykazano, że zebrane dowody w części zostały ocenione w sposób rażąco wadliwy, sprzeczny z zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego. Powód natomiast wskazał, że Sąd od początku przyjął wadliwą tezę o braku racji z jego strony. W ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała, że gdyby Sąd dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego według jej twierdzeń, to doprowadziłoby to do odmiennego rozstrzygnięcia.

Odnosząc się do zarzutów apelacji powoda wskazać należy, że Sąd Rejonowy w Mrągowie, wbrew twierdzeniom powoda prawidłowo przeprowadził także dowód z akt Sądu Okręgowego w Olsztynie sygn. akt VI RC 1807/15. Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 26 października 2017 r. Sąd dopuścił dowód z akt VI RC 1707/15 Sądu Okręgowego w Olsztynie. Profesjonalny pełnomocnik reprezentujący powoda, obecny na posiedzenie nie zgłosił zastrzeżeń w trybie art. 162 kpc zwracającego Sądowi Rejonowemu uwagę na zaistniałe jego zdaniem uchybienie przepisom postępowania, a zatem strona powodowa nie może w apelacji skutecznie powołać się na to uchybienie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 roku, sygn. III CZP 55/05, OSNC 2006/9/144).

Stosownie do treści art. 135 kro wysokość świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej zarówno po stronie uprawnionego, jak i zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych.

Zmianą stosunków w rozumieniu art. 138 kro jest każda zmiana stosunków zarówno po stronie zobowiązanego jak i uprawnionego. Taką zmianą może więc być zwiększenie lub zmniejszenie potrzeb uprawnionego, ale też

zwiększenie lub zmniejszenie możliwości zarobkowych zobowiązanego. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi także w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się, bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania, bądź też w przypadku utraty dotychczasowych a także w przypadku zwiększenia się, bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Te przesłanki, określone w art. 135 kro, wyznaczają zakres obowiązku alimentacyjnego, muszą więc zostać ustalone w postępowaniu o zmianę wysokości alimentów. Konkludując – bez ustalenia aktualnych potrzeb pozwanej i możliwości majątkowych i zarobkowych powoda nie byłoby możliwe stwierdzenie, czy doszło do istotnej zmiany stosunków, uzasadniającej zmianę orzeczenia w przedmiocie alimentów. Przedmiotem badania jest zawsze okres od ostatniego wyroku, ugody, bądź umowy ustalającej wysokość alimentów.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny stanu faktycznego w niniejszej sprawie. Sąd wyjaśnił, dlaczego uznał za słuszne oddalenie powództwa B. K. (1). Dotychczasowy obowiązek alimentacyjny został ustalony ponad pół roku temu. W ciągu tak krótkiego czasu nie doszło do istotnej zmiany w zakresie sytuacji majątkowej i osobistej powoda. Nie zmienił się również zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniej pozwanej.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił możliwości zarobkowe i finansowe powoda. Powód posiada wieloletnie doświadczenie na rynku pracy jako robotnik budowlany. Pracował również za granicą. Powód pracuje legalnie w ramach umowy o pracę. Ma stałe źródło dochodów. Jest zatem w stanie regulować zobowiązanie wobec małoletniej córki. Tym bardziej, że jak wskazał w apelacji opłaca córce telefon komórkowy oraz dokonuje zakupu określonych rzeczy w miarę potrzeb małoletniej. Dysponuje zatem środkami nawet na ponad przeciętne wydatki. Zgodnie z art. 6 kc to na powodzie ciążył obowiązek udowodnienia takiej zmiany okoliczności, która uzasadniałaby modyfikację jego obowiązku alimentacyjnego, a która dokonała się w czasie od ostatniej sprawy alimentacyjnej. Powód w toku postępowania podnosił tożsame okoliczności. Zdaniem Sądu jego sytuacja nie zmieniła się tak bardzo, by uzasadniała obniżenie alimentów wobec małoletniej, tym bardziej że zakres jej usprawiedliwionych potrzeb nie zmienił się.

Odnosząc się do pominięcia przez Sąd Rejonowy wniosku dowodowego z pkt 4 pozwu, tj. zażądania z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w M. informacji o formach i wysokości pomocy społecznej przyznanej od stycznia 2017 r. I. K., a pozostającej w związku z wychowaniem i utrzymaniem małoletniej pozwanej i prowadzeniem gospodarstwa domowego wskazać należy, że w ocenie Sądu przeprowadzenie niniejszego dowodu zmierzałoby do przedłużenia postępowania. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy jasno wskazał, dlaczego nie uwzględnił żądania powoda i tę ocenę Sąd Okręgowy podziela, nie znajdując żadnych przekonujących argumentów do zmiany zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy nie popełnił również błędu w ustaleniach faktycznych.

Reasumując powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że orzeczenie Sądu Rejonowego jest w prawidłowe i uwzględnia wszystkie okoliczności sprawy, stąd też na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację powoda (punkt I wyroku).

O kosztach procesu za instancje odwoławczą Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc, mając na uwadze wynik postępowania.